

EnviDan AS
v/ Ketil Endre Pedersen

Deres ref

Vår ref
20/904-2

Dato
26. februar 2020

Ny selvkostforskrift og kommunale vedtak om gebyrgrunnlag

Vi viser til henvendelse av 14. februar 2020.

Kommuneloven § 15-1 og forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) gjelder for en tjeneste der kommuner etter særlov har hjemmel til å kreve gebyrer, men der rammen for gebyrene er begrenset til selvkost. Med unntak av husholdningsavfall, der gebyrinntektene *skal* dekke full selvkost, vil selvkost sette en øvre grense for kommunens samlede gebyrinntekter fra disse tjenestene. Innenfor denne rammen er det deretter opp til kommunen selv hvor mye av kostnadene de ønsker å dekke gjennom gebyrinntekter og hvor mye som finansieres av kommunens frie inntekter.

Normalt vil en kommune i forvaltningen av et gebyrområde måtte utarbeide en fullstendig selvkostberegning for å ha kontroll med og dokumentere at gebyrinntektene ikke overstiger samlet selvkost. Kommunen kan likevel som nevnt også velge å ta lavere gebyrer enn selvkost. Dersom det er åpenbart at gebyrinntektene er lavere enn samlet selvkost, og dette kan dokumenteres, vil det ikke være noen plikt etter kommuneloven § 15-1 eller selvkostforskriften til å utarbeide en fullstendig selvkostkalkyle. Forskriften innebærer altså ikke noe nytt fra anbefalingene i rundskriv H-3/14 i så måte.

Selvkostforskriften § 8 regulerer hvordan overskudd og underskudd for en selvkosttjeneste skal håndteres. Den stiller ikke krav om at kommunestyret skal vedta hvilken andel av selvkost gebyrinntektene skal dekke. Som nevnt over er det, med unntak av for husholdningsavfall, opp til kommunestyret å avgjøre om gebyrinntektene *skal* dekke full selvkost, eller om gebyrene skal være lavere og eventuelt hvor store de skal være. Bestemmelsene i selvkostforskriften § 8 rokker ikke ved dette, men må forstås i lys av dette.

Reglene i § 8 kommer til anvendelse når kommunen har plikt til å dekke full selvkost (husholdningsavfall) eller når kommunen selv har bestemt at gebyrene skal dekke full selvkost. I andre tilfeller kan kommunestyret ha bestemt at gebyrene skal være en viss andel av selvkost. Utgangspunktet er da at reglene i § 8 gjelder også i slike tilfeller. Men så lenge særlov ikke pålegger full kostnadsdekning, har kommunen fortsatt anledning til å ta inn mindre i gebyrinntekter enn opprinnelig vedtatt, og i så fall at avvike fra den i utgangspunktet fastsatte andelen. Kommunestyret kan for eksempel fortsatt vedta at et underskudd ikke skal dekkes inn slik det er angitt i § 8 tredje ledd, eller at et fremført underskudd ikke skal tillegges beregnet rentekostnader slik det er angitt i § 8 sjette ledd.

For å kunne ha en praksis hvor overskudd settes av til fond og underskudd framføres til senere år, må det framgå klart hvilket gebyrgrunnlag som gebyrinntektene skal måles mot for å beregne overskudd og underskudd. I så måte er det en forutsetning at kommunestyret vedtar hva gebyrgrunnlaget skal være. Dette kan altså for eksempel være at gebyrinntektene skal dekke full selvkost eller en nærmere bestemt andel, at de kun skal dekke lønnsutgifter e.l. Hvis gebyrinntektene da avviker fra det vedtatte gebyrgrunnlaget i enkelte år, kan dette motsvares av tilsvarende lavere eller høyere gebyrinntekter i senere år. Over tid vil da kommunen få dekket det vedtatte gebyrgrunnlaget gjennom gebyrinntektene.

Uten et vedtak som fastsetter hva gebyrgrunnlaget skal være, har ikke kommunen et grunnlag for å beregne et overskudd eller underskudd. I slike tilfeller kan kommunen heller ikke operere med avsetninger til fond eller framføring av underskudd til senere år.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
avdelingsdirektør

Even Vaboen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer